

ПІДГОТОВКА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ОРТОПЕДІЯ ТА ТРАВМАТОЛОГІЯ» В УМОВАХ СУЧАСНОГО СВІТУ

Бур'янов О.А., Кваша В.П., Омельченко Т.М., Задніченко М.О., Соболевський Ю.Л.
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (Київ)

Інтернатура – є важливою складовою в системі безперервної медичної освіти та повинна забезпечити високоякісну підготовку майбутніх лікарів для практичної охорони здоров'я з метою реалізації соціальних пріоритетів нашої держави. Необхідність системи безперервної медичної освіти зумовлена кадровою політикою держави в системі охорони здоров'я, яка спрямована на забезпечення всіх її ланок висококваліфікованими працівниками, а також інтеграцією України в Європу, що потребує високого професійного рівня лікаря та відповідної освітньої та практичної компетентності.

Важливими кроками в реформуванні інтернатури загалом і за спеціальністю «ортопедія та травматологія» зокрема, стали законодавчі документи МОЗ України за останні кілька років, що дозволило суттєво та позитивно змінити сам підхід в реалізації даного процесу і створити нову модель інтернатури.

Головними принципами нової моделі є опанування та розвиток професійних компетентностей європейського рівня, формування готовності до самостійної незалежної медичної практики [1].

Нова модель характеризується прозорістю та здоровою конкуренцією так, як при вступі включає електронний розподіл до місць в інтернатурі. Окрім цього, вступ до інтернатури за обраною спеціальністю визначається конкурсним балом, який розраховується на основі середнього балу оцінок, КРОК2 та ОСКІ. На нашу думку таке нововведення має суттєво підвищити мотивацію студентів медичних ВУЗів до здобуття належного рівня знань на протязі всіх років навчання. Поряд з цим, сучасна модель забезпечує рівні можливості доступу до інтернатури для всіх випускників незалежно від виду фінансування навчання в закладі вищої освіти, що виключає необґунтовані переваги випускників, які здобували вищу освіту за контрактною формою навчання.

Для досягнення високої практичної компетентності лікарів-інтернів суттєво зросли вимоги до клінічних баз заочної частини підготов-

ки, які реалізовувались через акредитацію закладів охорони здоров'я, шляхом визначення їх матеріально-технічного та кадрового забезпечення, що суттєво підвищує відповідальність даної ланки в загальній справі – підготовка майбутнього фахівця.

Важливою складовою для реалізації поставлених завдань є «Примірна програма підготовки в інтернатурі» за спеціальністю «ортопедія та травматологія» [2]. Програма розроблена на основі Європейських стандартів післядипломної підготовки медичних спеціалістів з ортопедії та травматології, рекомендацій та протоколів з травматології міжнародної асоціації остеосинтезу (AO Foundation); настанов Скандинавської ортопедичної федерації (Nordic Orthopaedic Federation); настанов з діагностики та лікування пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями апарату руху та опори адаптованих Всеукраїнською громадською організацією «Українська асоціація ортопедів-травматологів»; з врахуванням настанов та рекомендацій навчальної програми з допомоги постраждалим при політравмі Advanced Trauma Life Support (ATLS).

В її розробці приймали участь провідні фахівці нашої держави за спеціальністю «ортопедія та травматологія», а через публічне обговорення до процесу була залучена вся ортопедо-травматологічна спільнота.

Програма підготовки в інтернатурі – це єдиний комплекс освітніх та практичних компонентів, спланованих і організованих таким чином, щоб забезпечити набуття інтернастом компетентностей, необхідних для отримання звання «лікар-спеціаліст» із спеціальності «ортопедія та травматологія» та готовності до самостійного провадження професійної діяльності та складається з двох частин: освітньої та практичної.

Тривалість підготовки в інтернатурі: 22 місяці (3432 годин) (114,4 кредитів ECTS). Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 6 місяців (936 години, 31,2 кредити ECTS), три місяці щорічно (15,6 кредитів ECTS на рік). Практична частина: (бази стажування) 16 місяців (2496 год. 83,2 кредитів ECTS).

За змістом обов'язкових компонент освітньо-професійна програма включає 15 курсів, які відповідають сучасним напрямкам в ортопедії та травматології та забезпечують повноцінну підготовку майбутнього лікаря-спеціаліста.

За умов військового стану важливе місце займає курс 14 «Військово-спеціальна підготовка» метою якого є опанування принципами надання медичної допомоги при вогнепальних ушкодженнях кінцівок, хребта та бойовій травмі. Курс повністю переформатований, належно забезпечений науково-практичною складовою і відповідає сучасним потребам.

Нова модель інтернатури загалом і нова програма за спеціальністю «ортопедія та травматологія» зокрема, потребують оновлення певних аспектів для їх практичного втілення.

Першочерговим завданням є встановлення чіткої взаємодії керівників, які забезпечують освітню та практичну частини: дві бази – одна мета. Шляхи реалізації достатньо різнопланові: спільні засідання, участь в обходах та клінічних розглядах, залучення співробітників кафедр до практичної роботи на базах стажування, керівників баз стажування до проведення лекцій і т.п.

Незважаючи на практичноорієнтований курс інтернатури доцільним є залучення лікарів-інтернів до наукової роботи кафедри за різними напрямками робіт (участь в виконанні НДР кафедри, проведення експериментів, робота над науковими статтями тощо). На нашу думку, залучення лікарів-інтернів до таких видів робіт не тільки сприяє поглибленню знань, а головне навчає, стимулює та забезпечує майбутнього лікаря в потребі постійного пошуку, самоаналізу та самовдосконаленню.

Дискусійним залишається питань про дистанційне навчання, яке набуває все більшого вжитку. Дана форма навчання обумовлена швидкою зміною медичних технологій, що вимагає практично безперервного навчання лікарів, та широким впровадженням інформативно-комунікаційних технологій і технологій мобільності, які дозволяють його здійснювати. Дистанційне навчання дає можливість ефективного безперервного навчання протягом усього життя, навчання «без меж», в інтерактивному режимі в зручний для користувача час. Однак, ключове питання стосовно дистанційного навчання в медицині полягає в його ефективності та засвоєнні практичних навичок [3].

Дистанційна форма навчання для підготовки лікарів-інтернів на кафедрі травматології та ортопедії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця використовувалась в поодиноких ви-

падках, індивідуально та короткочасно, а її використання було зумовлено об'єктивними чинниками в зв'язку з військовим станом.

Сучасні світові інформаційні платформи дозволяють і достатньо насичені матеріалами за спеціальністю «ортопедія та травматологія». Тому на нашу думку, дистанційна форма навчання є важливою складовою з позиції самопідготовки лікаря-інтерна як в теоретичному, так і практичному аспекті. Однак, опанована теоретична частина, навіть поза межами програми, повинна бути обговорена з викладачем, а навіть краще з викладачем-групою інтернів, коли майбутній фахівець представляє вивчений матеріал з наступним обговоренням та колективним аналізом. Така модель роботи не тільки покращує рівень професійних знань, але що не менш важливо, виховує вміння командної роботи при прийнятті остаточного рішення та колегіальності. Отримане візуальне «вміння» практичних навичок, під контролем викладача, або керівника клінічної бази, повинно бути втілене в практичній роботі лікаря-інтерна.

Таким чином, нова модель інтернатури, сучасні адаптовані під європейські стандарти вітчизняні програми є важливим кроком до подальшої інтеграції нашої медицини в світовий простір. Поряд з цим даний процес потребує та зумовлює потребу в удосконаленні традиційних та пошуку новітніх форм навчання лікарів-інтернів нашої держави.

Список використаної літератури:

1. Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію: наказ Міністерства охрони здоров'я України від 22.06.2021 № 1254.
2. Примірні програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Ортопедія і травматологія»: наказ Міністерства охрони здоров'я України від 14.07.2022 р. № 1219, додаток 7.
3. Козлова І. В. Дистанційна форма освіти як елемент підготовки лікарів загальної практики на післядипломному етапі// Вістник проблем біології і медицини. Випуск 1. Том 2 (143). 2018. С. 264-268.